

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 วิธีดำเนินการวิจัยที่กล่าวถึง ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอข้อมูลการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ของเขตการศึกษา 6 ที่เริ่มดำเนินงานในปีการศึกษา 2533 และ 2534 จำนวน 105 โรงเรียนประกอบด้วยผู้ให้ข้อมูลดังต่อไปนี้

1.1 ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หรือ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ โรงเรียนละ 1 คน รวม 105 คน

1.2 ผู้ปฏิบัติการสอน ได้แก่ ครูหัวหน้ากลุ่มวิชา หรือ ครูผู้สอนทุกกลุ่มวิชา กลุ่มวิชาละ 1 คน ได้แก่ กลุ่มวิชาภาษา กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาพัฒนาบุคลิกภาพ และกลุ่มวิชาการทำงานและอาชีพ โรงเรียนละ 5 คน รวม 525 คน

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของปีการศึกษา 2536 ในโรงเรียนที่ดำเนินงานตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ที่เริ่มดำเนินการในปีการศึกษา 2533 และ 2534 โดยมีขั้นตอนการกำหนดกลุ่มตัวอย่างประชากรดังนี้

1.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.3.1 คำนวณหากลุ่มตัวอย่างประชากร โดยใช้ตารางสำเร็จรูป ของ ทาโร ฮามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ที่มีความเชื่อมั่นที่ 95% และหาความคลาดเคลื่อนที่ สอมรับได้ ที่ $\pm 5\%$ จากจำนวนประชากรที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3,406 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 359 คนเป็นอย่างต่ำ

1.3.2 กลุ่มตัวอย่างนักเรียน สุ่มตัวอย่างนักเรียนแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 126 ห้อง ห้องละ 3 คน โดยกำหนดนักเรียนเลขที่ 6, 12 และ 18 ในบัญชีเรียกชื่อของทุกห้องเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างนักเรียน จำนวน 378 คน ให้เป็นผู้ให้ข้อมูล

สูตร คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ของ ทาโร ฮามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนเป็น .05

ได้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียน 105 โรงเรียน ของเขตการศึกษา 6 ดังนี้

กลุ่มประชากรผู้บริหารโรงเรียน	105 คน
ครูหัวหน้ากลุ่มวิชาหรือครูผู้สอน	525 คน
กลุ่มตัวอย่างประชากร นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	378 คน
รวม	1,008 คน

ตารางที่ 6 จำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัด ของเขตการศึกษา 6

จังหวัด	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง	
	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ผู้สอน	จำนวนห้อง	นร.ม.3
1. ลพบุรี	18	18	90	26	78
2. อ่างทอง	16	16	80	18	54
3. พระนครศรีอยุธยา	18	18	90	26	78
4. สิงห์บุรี	14	14	70	14	42
5. ชัยนาท	11	11	55	12	36
6. อุทัยธานี	13	13	65	13	39
7. สระบุรี	15	15	75	17	51
รวม	105	105	525	126	378

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินการใช้หลักสูตรในระหว่างดำเนินการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) จำนวนทั้งสิ้น 3 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (Check List) และแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ และแบบปลายเปิด (Open - ended) ดังนี้

ฉบับที่ 1 เป็นแบบประเมินเพื่อประเมินการใช้หลักสูตรสำหรับผู้บริหาร ในฐานะผู้กำหนดนโยบาย วางแผนการดำเนินงาน และบริการสนับสนุนการใช้หลักสูตรในโรงเรียน

ฉบับที่ 2 เป็นแบบประเมินเพื่อประเมินการใช้หลักสูตรสำหรับผู้ปฏิบัติการสอนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ ครูหัวหน้ากลุ่มวิชา หรือครูผู้สอนทุกกลุ่มวิชา กลุ่มวิชาละ 1 คน ในฐานะผู้ดำเนินการใช้หลักสูตร

ฉบับที่ 3 เป็นแบบประเมินเพื่อประเมินการใช้หลักสูตร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในฐานะผู้รับบริการดำเนินการใช้หลักสูตร

ลักษณะของแบบประเมิน ทั้ง 3 ฉบับ มีดังนี้

ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพ และข้อมูลของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ มีลักษณะเป็นแบบชนิดเลือกตอบ (Check List) และแบบปลายเปิด (Open - ended)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเพื่อประเมินการใช้หลักสูตร ที่เกี่ยวข้องกับด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยสภาพแวดล้อมต่างๆ ภายในโรงเรียน และการเรียนการสอน ซึ่งเกี่ยวกับงาน 17 ด้านต่างๆ ดังนี้ การวางแผนการใช้หลักสูตร การจัดทำกำหนดการสอน แผนการสอน การจัดทำเอกสารและวัสดุประกอบหลักสูตร การจัดทำกำหนดการสอน แผนการสอน การจัดทำเอกสารและวัสดุประกอบหลักสูตร การจัดบุคลากร การจัดรายวิชาเรียน การจัดทำตารางสอน การจัดงบประมาณ การจัดสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกปฏิบัติ การจัดสื่อการเรียนการสอน การประชาสัมพันธ์ การใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale)

ฉบับที่ 3 แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพ และข้อมูลของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ความต้องการในด้านอาชีพ ความต้องการในด้านการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open-ened)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเพื่อประเมินการใช้หลักสูตร เกี่ยวกับการจัดปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนการสอนด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ด้านการจัดปัจจัยสภาพแวดล้อมต่างๆ ภายในโรงเรียน และด้านการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับงาน 15 ด้าน ต่างๆ ดังนี้ การวางแผนการใช้หลักสูตร การจัดทำเอกสารและวัสดุประกอบหลักสูตร การจัดบุคลากร การจัดรายวิชาเรียน การจัดทำตารางสอน การจัดงบประมาณ การจัดสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกปฏิบัติ การจัดสื่อการเรียนการสอน การประชาสัมพันธ์ การใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมสนับสนุนการใช้หลักสูตร การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale)

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือขึ้น ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 สร้างแบบประเมินชั่วคราว โดยผู้วิจัยค้นคว้าหาแนวทางสร้างแบบประเมินดังต่อไปนี้

3.1.1 ศึกษาเอกสาร วารสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1.2 สัมภาษณ์ หาข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีประสบการณ์ เช่น ผู้บริหารโรงเรียน นักวิชาการ นักพัฒนาหลักสูตร และผู้บริหารโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับชาติ ระดับกรม ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ

3.1.3 นำข้อมูลที่ได้มาสร้างเครื่องมือ

3.2 อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบพิจารณาแก้ไข ปรับปรุงเครื่องมือวิจัย เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสม กับขอบเขตที่กำหนด

3.3 นำเครื่องมือที่แก้ไข ปรับปรุง จากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 11 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุง

3.4 จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับที่แก้ไข เรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่างประชากร แต่อยู่นอกเขตพื้นที่การวิจัยฉบับละ 10 คน เพื่อตรวจสอบภาษาและปัญหาในการตอบ

3.5 ปรับปรุงแก้ไขแล้วจัดพิมพ์เครื่องมือวิจัยฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยขอความร่วมมือไปยังสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และมีหนังสือจากเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 6 ให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มประชากรดำเนินการตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึงโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทางไปรษณีย์ลงทะเบียนทุกโรงเรียน พร้อมกับหนังสือชี้แจงการดำเนินการตอบแบบสอบถามของผู้วิจัย และนัดหมายกำหนดการส่งแบบสอบถามกลับคืนถึงผู้วิจัยโดยทางไปรษณีย์ จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน ดังนี้

ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลการส่งแบบประเมินเพื่อการวิจัย

กลุ่มประชากร/ตัวอย่าง	จำนวนแบบประเมิน ที่ส่งไป(ชุด)	จำนวนแบบประเมินที่ได้รับคืน จำนวน(ชุด)	ร้อยละ
ผู้บริหาร	105	101	96.19
ครูหัวหน้ากลุ่มวิชา/ครูผู้สอน	525	503	96.00
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	378	366	96.82
รวม	1,008	970	96.23

จำนวนแบบประเมินทั้งผู้บริหาร ครูปฏิบัติการสอน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
รวมทั้งหมด 1,008 ชุด ได้รับคืน 970 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96.23

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบประเมินมาจำแนกตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและโรงเรียนซึ่งประกอบด้วย
เพศ อายุ ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ วุฒิการศึกษา วิชาที่สอน ระดับการศึกษาที่เปิด
สอน การเข้าอบรมประชุม สัมมนาเกี่ยวกับหน้าที่ตามหลักสูตร ความพึงพอใจในการเลือกรายวิชา
เรียน ความคาดหวังภายหลังสำเร็จการศึกษา วิเคราะห์โดยหาความถี่ และร้อยละ แล้วเสนอในรูป
ตารางและความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลการใช้หลักสูตรในลักษณะต่างๆที่เป็นมาตร
ประมาณค่า วิเคราะห์การใช้หลักสูตรเกี่ยวกับกิจกรรม 3 ด้าน คือ กิจกรรมด้านการแปลงหลักสูตร
ไปสู่การสอน ซึ่งเกี่ยวกับการวางแผนการใช้หลักสูตร การจัดทำกำหนดการสอน แผนการสอน
การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรและวัสดุหลักสูตร กิจกรรมด้านการจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่างๆ
ภายในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวกับ การจัดบุคลากร การจัดรายวิชาเรียน การจัดตารางสอน การจัด
งบประมาณ การจัดสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกปฏิบัติ การจัดสื่อการเรียนการสอน การประชาสัมพันธ์การ
ใช้หลักสูตร การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร กิจกรรมด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเกี่ยว
กับ การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน
เทคนิคและวิธีสอน และการวัดและประเมินผลการเรียน วิเคราะห์ผลโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และ
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเสนอในรูปตารางและความเรียง

ในการแปลผลการประเมินนั้น ผู้วิจัยได้พิจารณาลักษณะความต่อเนื่องของคะแนน กำหนดแนวเทียบผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.56 - 4.00	หมายถึง	การใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.56 - 3.55	หมายถึง	การใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.56 - 2.55	หมายถึง	การใช้หลักสูตรอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.55	หมายถึง	การใช้หลักสูตรอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package For Social Science) เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง